14/ Lovende tysk lugerobot skal køre i flok

18/ Trumps told koster millioner for frøeksporten

30/ Jagt på nye midler mod skadedyr i havefrø

Medlemsblad for Frøsektionen

Frøavleren

April 2025 - Årgang 108 nr. 2

Har sået to måneder tidligere end sidste år *Side 16*

Slut med Asulox

• **Derfor mister frøavlerne Asulox** side 8

• **Status:** Findes der alternativer? side 10

• **Havefrøavlerforeningen:** Vi er bekymrede side 12

Medlemsblad for Frøsektionen - Landbrug & Fødevarer

Lovende alternativer til bekæmpelse af skadedyr i korsblomstrede havefrø

Glimmerbøsser, skulpesnudebiller og kålmøl er seriøse skadedyr i avlen af korsblomstrede havefrø. Hvordan beskyttes havefrøafgrøderne mod insekter i fremtiden?

Af Henrik Bak Topbjerg

Korsblomstrede havefrøafgrøder er udfordret af et meget højt skadedyrstryk. Skadedyrene bliver opformeret i vinterraps og fortsætter herefter i de vårsåede frøafgrøder.

Det er specielt nyklækkede glimmerbøsser, skulpesnudebiller, bladribbesnudebiller og med års mellemrum kålmøl, der er udfordringen. Billerne forvolder store skader fra knopstadiet til skulpedannelse, hvorimod kålmøllarver æder blade og stængler og kan være ødelæggende i år med tidlig indflyvning.

I et foregående projekt blev der fundet kandidater til at supplere tilladte syntetiske plantebeskyttelsesmidler. Kandidaterne er dog i mellemtiden blevet forbudt, og samtidig ses resistens mod pyrethroider hos glimmerbøsser.

Biologiske midler har effekt

Ved AU Flakkebjerg arbejdes der

Kort om sagen

De korsblomstrede havefrøafgrøder er udfordret af et højt skadedyrstryk. Samtidig falder antallet af syntetiske insekticider, der er til rådighed.

Der er i de senere år kommet plantebeskyttelsesmidler med direkte fysisk kontaktvirkning. Det vil sige midler, som skal ramme skadedyret direkte.

AU Flakkebjerg undersøger, hvordan sådanne midler bedst kan anvendes til bekæmpelse af skadedyr i korsblomstrede havefrøafgrøder. Samtidig afprøves det, om fangplanter og planter med en afskrækkende virkning er anvendelige.

Glimmerbøsser i blomst af korsblomstrede afgrøde.

på at finde alternative plantebeskyttelsesmidler.

I laboratorieforsøg er det blevet undersøgt, hvorledes voksne glimmerbøsser, skulpesnudebiller og bladribbesnudebiller reagerer på biologiske midler. Forsøg viser, at midler med direkte kontakt (paraffinolie og fedtsyrer) har en lignende eller bedre effekt end midler baseret på pyrethroider. Effekten svarer til, hvad der opnås for midler med systemisk virkning.

Der opnås en høj dødelighed, hvis skadedyrene rammes direkte af et produkt baseret på fedtsyre. Det tyder derfor på, at der er reelle alternativer til de anvendte syntetiske insekticider.

Udfordringen er dog, at midlet skal i direkte kontakt med skadedyret for at virke. Syntetiske pyrethroider og neonikotinoider optages i skadedyret, ved at skadedyret æder plantematerialet eller kommer i kontakt med midlet. Det vil sige, at den direkte fysiske kontakt ikke er en forudsætning for en effekt.

For midler, hvor virkningen er afhængig af direkte kontakt, er det nødvendigt at se på, hvordan plantebeskyttelsesmidlet bliver udbragt. Vandmængden ved udbringning skal være så høj, at det sikres, at skadedyrene bliver ramt. Om det er til afdrypning, eller om man kan nøjes med mindre, er svært at sige og vil afhænge af plantebeskyttelsesmidlet. Effekten af forskellige væskemængder til udbringning vil blive undersøgt i 2025. Luftassistance er ligeledes en teknik, der kan være til hjælp ved udbringningen og vil også indgå i forsøgene.

Planter med afskrækkende effekt

Registreringer af indflyvninger før og efter behandlinger har vist, at skadedyrene bliver ved med at flyve ind over en lang periode. Får man styr på de første, kan man forvente, at næste hold ankommer inden for kort tid.

Samtidig ses, at glimmerbøsserne ankommer før skulpesnudebillerne, hvilket igen gør, at bekæmpelsen vil strække sig over det meste af knop- og blomstringsperioden og måske til perioden med skulpedannelse.

Et muligt værktøj til at holde skadedyrene ude fra afgrøden er anvendelsen af fangplanter, hvilket der er blevet arbejdet med i 2024, og det fortsættes i 2025. Planter, der kan have en evne til at virke afskrækkende på skadedyrene, skal også afprøves sammen med korsblomstrede havefrøafgrøder.

Forskeren

- Henrik Bak Topbjerg, Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi
- Arbejder med emner relateret til frøavl
- topbjerg@agro.au.dk

Betydning for din bedrift

- Plantebeskyttelsesmidler, der virker ved direkte fysisk kontakt, stiller andre krav til udbringning end de syntetiske kemiske insekticider.
- AU Flakkebjerg vil i år undersøge, hvordan vandmængde og luftassistance kan hjælpe med at fordele midlerne, så de også afsættes nede i afgrøden og på bladundersiden, hvor skadedyr også opholder sig.

Skulpesnudebille og bladribbesnudebiller og deres skader.